

[Grethe Philip.]

Den ubehagelige sandhed, som også fremgår med al tydelighed af PP II, er, at hvis der ikke tages meget effektive skridt til en kursændring, så vil de offentlige udgifter stige 2-3 pct. stærkere end produktionen i erhvervene, og skattetrykket vil stige yderligere frem til 1977 med 4-5 procentenheder.

I perspektivplan I blev det forudsat, at stigningen i privatforbruget kunne holdes nede på ca. 1 pct. årligt. Det har ikke holdt stik. Privatforbruget er steget langt stærkere, og det er nok realistisk at forestille sig, at dette vil gentage sig. Det accepteres simpelt hen ikke ude iblandt folk, at der ikke fortsat er stigning i den til privat forbrug disponible indkomst, og stærke kræfter sætter ind for at sikre denne stigning, bl. a. via en intensiv konkurrence løngrupperne imellem om stadig at vinde terræn. Konsekvensen af dette må blive, at den takt, hvori det offentliges ydelser kan tillade sig at stige, må blive tilsvarende mindre. Ressourcerne kan nu engang ikke samtidig bruges både til forbrug på privat vis og i den offentlige sektor.

I denne situation er det så meget mere nødvendigt at økonomisere med ressourcerne og at have hold på styringen af, hvor og hvorledes de sættes ind. Vi har i den senere tid set en række forslag og debatoplæg netop om denne styring og økonomisering. Der har været særdeles provokerende indlæg imellem, jeg tænker ikke mindst på professor Jørgen Dichts meget omdiskuterede bog for nylig, „Den herskende klasse“, der har sat en voldsom debat i gang om, hvem det egentlig er, når det kommer til stykket, der bestemmer højden på de offentlige udgifter. Vi har også i øvrigt set en række kronikker, og der har været afholdt konferencer. Alt i alt er det mit indtryk, at der i hvert fald blandt fagfolk er en meget stærkt stigende interesse omkring denne problematik. Vi har jo i høj grad brug for denne ny indstilling, ikke alene hos de planlæggende og administrerende embedsmænd, men også

blandt personalet ude i institutionerne. Det burde efter min mening kunne give prestige at komme med gode forslag til omlægninger, f. eks. vedrørende behandlingsformen på en institution eller vedrørende administrationen, en omlægning, som kunne føre til, at man fik mere ud af de penge eller det personale, der blev sat ind på det pågældende område. Jeg mener, at vi her i folketinget ligefrem bør forsøge at fremkalde sådanne forslag fra eksperter og fagfolk, og at vi bør være lydhøre over for de nye tanker, der kommer frem.

Men det er jo ikke noget, der sådan sker fra dag til dag. Jeg håber, at den nye PP II-plan vil dreje vore tanker ind i denne retning og navnlig vil føre os ind på overvejelser om langsigtede planer. For det er jo, som det også er sagt her tidligere i dag, meget lidt, man virkelig kan nå på kort sigt, hvis det ikke skal volde ulykker. Vi bliver nødt til at sigte på den mere langsigtede styring, og vi bliver nødt til allerede nu at opstille vore mål og tage bestik af de forskellige udviklingstendenser, for at tage en ting f. eks. i familiemønsteret, udviklingstendenser, som i allerhøjeste grad vil komme til at påvirke de kommende års behov og krav.

Lad mig for at gøre det noget mere konkret blot nævne, at vi snarest bør overveje, hvordan vi kan begrænse den omkringsiggribende institutionalisering af syge i sygehuse, af gamle på plejehjem, af børn i vuggestuer og i stedet for søge over mod andre former, der i højere grad forener de økonomiske hensyn med en forsvarlig omsorg og pleje for de pågældende. Institutioner har vist sig at være meget dyre, og de bliver dyrere og dyrere. Det er måske ikke så saliggørende, som vi tidligere har forestillet os, at anbringe folk på disse institutioner. Vi kan meget vel tænke os andre løsninger, som er bedre for de pågældende, og som også samfundsmæssigt set er mere økonomiske.

I disse overvejelser vil vi få brug for at tage gamle principper op til fornyet drøftelse. Perspektivplan I og II rejser spørgsmålet om gratis ydelser. De har mange fordele, og